Norma audytu i zapewnienia SI 1204 Istotność

Szczególny charakter audytu i zapewnienia systemów informacyjnych (SI) oraz umiejętności niezbędne do wykonywania tych zadań wymagają norm, które ściśle odnoszą się do audytu i zapewnienia SI. Opracowanie i rozpowszechnianie norm audytu i zapewnienia SI to fundamentalny element profesjonalnego wkładu ISACA® dla społeczności audytorów.

Normy audytu i zapewnienia SI określają wymogi w zakresie audytu SI i sprawozdawczości oraz informują:

- Specjalistów w zakresie audytu i zapewnienia SI o minimalnym dopuszczalnym poziomie wykonawstwa w celu spełnienia wymogów odpowiedzialności zawodowej określonych w Kodeksie Etyki Zawodowej ISACA
- Zarząd oraz inne zainteresowane strony o oczekiwaniach branżowych dotyczących praktyki zawodowej
- Posiadaczy certyfikatu audytora systemów informacyjnych ® (CISA®) o wymogach. Nieprzestrzeganie powyższych norm może spowodować wszczęcie dochodzenia w sprawie postępowania posiadacza certyfikatu CISA przez Zarząd ISACA, lub odpowiednią komisję, oraz w ostateczności działania dyscyplinarne.

Specjaliści w zakresie audytu i zapewnienia SI winni dołączyć w swej pracy, tam gdzie należy, oświadczenie, że zadania zostały wykonane zgodnie z normami audytu i zapewnienia SI ISACA, a także z innymi, mającymi zastosowanie normami zawodowymi.

Ramowe zasady *ITAF*™ dla specjalistów w zakresie audytu i zapewnienia SI określają normy postępowania na wielu poziomach:

- **Normy**, podzielone na trzy kategorie:
  - Normy ogólne (seria 1000) — Są to podstawowe normy postępowania, zgodnie z którymi działa branża audytu i zapewnienia SI. Stosuje się je do wszystkich zadań, które dotyczą etyki zawodowej, niezależności, obiektywizmu, należytej staranności, a także wiedzy, kompetencji i umiejętności specjalisty ds. audytu i zapewnienia SI. Wymagania norm (**wytłuszczonym drukiem**) są obowiązkowe.
  - Normy wykonawcze (seria 1200) —dotyczą realizacji zadań takich jak planowanie i nadzór, określanie zakresu, ryzyko i istotność, organizowanie zasobów, nadzór i zarządzanie zadaniami , dokumentacja audytu i zapewnienia SI oraz zachowania profesjonalnego osądu i należytej staranności
  - Normy sprawozdawczości (seria 1400) — odnoszą się do typów raportów, sposobów komunikacji oraz przekazywanych informacji
- **Wytyczne,** wspierające normy i również podzielone na trzy kategorie:
  - Wytyczne ogólne (seria 2000)
  - Wytyczne wykonawcze (seria 2200)
  - Wytyczne sprawozdawczości (seria 2400)
- **Narzędzia i techniki**, dostarczające specjalistom ds. audytu i zapewnienia SI dodatkowe normy postępowania, np. białe księgi, programy audytu/zapewnienia SI, produkty z rodziny COBIT® 5

Słownik pojęć stosowanych w ITAF dostępny jest online pod adresem: *www.isaca.org/glossary*.

Zastrzeżenie: ISACA sporządziła te normy postępowań, jako minimalny dopuszczalny poziom wykonawstwa, w celu spełnienia wymogów odpowiedzialności zawodowej określonych w Kodeksie Etyki Zawodowej ISACA. ISACA nie gwarantuje, że wykorzystanie tego produktu zapewni osiągnięcie pomyślnych rezultatów. Nie należy traktować tej publikacji, jej procedur i testów w sposób wyłączny lub wykluczający inne procedury lub testy, które odpowiednio ukierunkowane przyniosłyby takie same rezultaty. Aby określić adekwatność konkretnej procedury czy testu, specjaliści ds. kontroli powinni kierować się własną oceną zawodową konkretnych okoliczności kontroli występujących w poszczególnych systemach lub środowiskach SI.

Komisja Standardów Zawodowych i Zarządzania Karierą ISACA (PSCMC) jest zobowiązana do szerokich konsultacji podczas przygotowywania norm i wytycznych. Przed wydaniem każdego dokumentu na całym świecie rozpowszechniona jest jego wersja wstępna, którą można publicznie skomentować. Komentarze mogą ponadto być przedstawione do wglądu dyrektorowi ds. opracowania standardów zawodowych za pośrednictwem poczty elektronicznej (*standards@isaca.org*), faksu (+1.847. 253.1443) lub tradycyjnej poczty (ISACA International Headquarters, 3701 Algonquin Road, Suite 1010, Rolling Meadows, IL 60008-3105, USA).

Norma audytu i zapewnienia SI 1204 Istotność

Wymagania

1204.1 Specjaliści ds. audytów i atestowania SI winni uwzględnić ewentualne niedociągnięcia lub braki kontroli podczas planowania realizacji zlecenia. Należy też uwzględnić, czy takie niedociągnięcia lub braki mogą spowodować znaczące błędy lub istotne słabości.

1204.2 Specjaliści ds. audytów i atestowania SI winni przeanalizować istotność i jej związek z ryzykiem audytu w trakcie ustalania charakteru, ram czasowych oraz zakresu procedur audytu.

1204.3 Specjaliści ds. audytów i atestowania SI winni uwzględnić efekt kumulacji niewielkich błędów lub niedociągnięć w trakcie kontroli i stwierdzić, czy brak dostatecznych mechanizmów kontroli przekłada się na znaczące błędy lub istotne niedociągnięcia.

1204.4 Specjaliści ds. audytów i atestowania SI winni zawrzeć w raporcie:

- **Brak lub nieefektywność mechanizmów kontroli**
- **Znaczenie niedostatków mechanizmów kontroli**
- **Prawdopodobieństwo, że te niedociągnięcia mogą spowodować znaczące błędy lub istotne słabości materiału dowodowego**

Kluczowe aspekty

Podczas wykonywania realizacji zlecenia, specjaliści ds. audytu i kontroli SI powinni:

- Zastosować koncepcję istotności podczas:
  - Planowania i wykonywania kontroli zlecenia
  - Oceny konsekwencji spowodowanych przez poszczególne elementy, procesy, mechanizmy kontroli lub błędy

  Wszelkie braki i niedociągnięcia, czy brak stosownych polityk, procedur i mechanizmów kontroli należy oceniać w odniesieniu do konkretnych okoliczności realizacji zlecenia.
- Należy uwzględniać definicje istotności wymagane ustawodawstwem lub przepisami.
- Należy pamiętać, że ocena istotności i ryzyka audytu (Ryzyko audyt) może się każdorazowo różnić, zależnie od okoliczności i zmieniającego się środowiska.
- Należy starać się zmniejszać ryzyko audytu do akceptowalnego poziomu i spełniać cele podczas planowania i realizacji zlecenia.
- Uwzględnić istotność (Istotność) w trakcie ustalania charakteru, czasu trwania i zakresu procedur audytu.
- Zmniejszać ryzyko wyższej istotności, albo poprzez poszerzanie zakresu testu narzędzi kontrolnych (zmniejszenie ryzyka kontroli) i/lub poszerzanie zasadniczych procedur testowych (zmniejszenie ryzyka niewykrycia).
- Ocenić efekty kompensacji mechanizmów kontroli oraz czy taka kompensacja jest skuteczna przy ustalaniu, czy określony błąd w mechanizmach kontroli lub ich kumulacja są istotnymi niedociągnięciami (Istotne niedociągnięcie).
- Podczas określania istotności uwzględnić skumulowany efekt wielu błędów lub awarii kontroli.
- Podczas oceniania skumulowanego efektu błędów, jakie wystąpiły w procesie kontroli na opinie lub wnioski sformułowane w toku audytu, należy uwzględnić nie tylko ich wielkość, ale także ich charakter i konkretne okoliczności wystąpienia.

Norma audytu i zapewnienia SI 1204 Istotność

Terminy

Termin	Definicja
Ryzyko audytu	Ryzyko sformułowania nieprawidłowych wniosków na podstawie uzyskanych informacji. Trzy elementy ryzyka audytu to: • Ryzyko związane z działaniami kontrolnymi • Ryzyko niewykrycia • Ryzyko nieodłączne
Istotne niedociągnięcie	Błąd lub grupa błędów w systemie kontroli wewnętrznej powodujący wysokie prawdopodobieństwo, że zostaną wyciągnięte nieprawidłowe wnioski, lub że fakt wyciągnięcia nieprawidłowych wniosków nie zostanie rozpoznany na czas. Niedociągnięcie w systemie kontroli jest uważane za istotne, gdy brak mechanizmu kontrolnego powoduje, że nie są spełnione cele kontroli. Niedociągnięcie sklasyfikowane jako istotne sugeruje, że: • Brakuje mechanizmów kontroli i/lub mechanizmy te nie są stosowane i/lub niewystarczające • Eskalacja skutków jest nieuchronna Istnieje odwrotna zależność między istotnością i poziomem ryzyka akceptowalnym dla specjalisty ds. audytów lub kontroli SI , tj. im wyższy poziom istotności, tym niższy poziom akceptowalnego ryzyka audytu i *vice versa*.
Istotność	Koncepcja audytu dotycząca ważności informacji względem jej wpływu na bądź konsekwencji w stosunku do jednostki podlegającej audytowi. Wyrażenie względnej ważności bądź znaczenia konkretnego zagadnienia w kontekście całości przedsiębiorstwa.

Powiązania z normami i wytycznymi

Typ	Tytuł
Norma	1201; Planowanie realizacji zlecenia
Norma	1202; Ocena ryzyka w planowaniu
Norma	1207; Nieprawidłowości i czyny zabronione
Norma	1401 Sprawozdawczość
Wytyczna	2202; Ocena ryzyka w planowaniu
Wytyczna	2204; Istotność

Data obowiązywania

Niniejsza norma ISACA ma zastosowanie dla wszystkich realizacji audytów i zapewnień kontroli SI od dnia 1 listopada 2013.